СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 227. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 30-го ВЕРЕСНЯ 1949. No. 227. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 30, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

НЕ БУДЕ СТРАЙКУ В ФОРДА УПРОДОВЖ 30 МІСЯЦІВ

Вістки з Дітройту, передані по радіо в четвер ранком сповіщають, що між підприємством Форда й автомобілевою юнією прийшло до повного порозуміння щодо спірних справ, головно щодо старечої пенсії. Внаслідок того страйк робітників, заповіджений на північ з четверга на пятницю, відкликано. Новий контракт обовязує на 30 місяців, отже це найдовший досі умовлений час тривання контракту в Фордовій промисловості. Форд обовязується доплачувати до старечої пенсії стільки, щоб пенсія робітника по скінченні 65 років життя виносила сто долярів разом з пенсією, яку робітник дістає з фонду суспільного забезпечення. У практиці це значить, що Форд мав би доплачуват по вісім і три четвертині цента від години праці за кожного робітника. Коли взяти до уваги, що підприємство доплачує до фонду суспільного забезпечення по центі й чверть від години праці за робітника то загальна доплата Форда виносить десять центів. Це так звана „пачка" доплат, як її тепер називають у промислі.

СТАЛЕВА ЮНІЯ ВІДКИНУЛА 10-ЦЕНТОВУ „ПАЧКУ" ДОПЛАТ КОМПАНІЇ.

Питсбурґ, Па, 28 вересня. — Юнія Юнайтед Стейтс Стіл Воркерс оф Америка відкинула предявлення підприємства Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен доплачувати „пачку" по 10 центів від години до старечої пенсії й суспільного забезпечення за кожного робітника, якщо робітники від себе згодяться доплачувати відповідну пайку з заробітку. Внаслідок того заходить побоювання, що страйк у сталевому промислі вибухне в суботу 1 жовтня ранком, як було заповіджено. Непорозуміння між юнією з великими підприємцями зосереджені в одній основній точці, одначе обі сторони заявили, що від неї не відступлять. Юнія обстоює становище президентської ради, щоб усі доплати до старечого пенсійного фонду вплачували тільки підприємці, а підприємці домагаються частиної доплати теж від робітників. Федеральний посередник вислав у сорок осередків сталевого промислу окремих делегатів у надії, що ще щось дасться зробити впродовж двох днів, одначе поінформовані твердять, що їх зусилля даремні. Дехто думає, що президент Труман ще раз вмішається в цю справу, тобто вже четвертий раз, щоб відкласти страйк.

ВИРДЖІНІЯ ПЕРЕБИРАЄ ШАХТИ ПІД СВОЮ АДМІНІСТРАЦІЮ.

Ричмонд, Вирджінія. — Губернатор Ток проголосив стан необхідности у стейті, зогляду на страйк вугільних шахтярів. Урядовці майнерської юнії заявляють, що 15,000 страйкуючих вуглекопів повернуться до праці для стейту. У своїм розпорядку губернатор сказав, що внаслідок страйку панує загроза для прилюдного здоровя, головно в шпиталях та школах і тому стейт мусить подбати про правильне добування вугілля.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН В ДОРОЗІ.

Ст. Луїс, Мо. — Президент Труман і майже ціла урядова челядь з Білого Дому затрималися тут в переїзді до Канзас Сіті, де відбудеться свято в честь предсідника Краєвого Демократичного Комітету Вилиєма М. Бойла. Бойл походить з Канзас Сіті і тому його рідне місто приготовляє для нього манифестацію. Підчас обіду президент виголосить промову.

КОМУНІСТ ХОЧЕ ВИКИНУТИ СВОГО ОБОРОНЦЯ.

Ню Йорк. — Венджамин Дейвис, який засідає на лаві обвинувачених провідних комуністів в федеральнім суді, заявив, що він відправляє свого оборонця, адвоката Гері Сечера. Суддя Медіна заявив, що візьме цю справу під застанову. В середу адвокати оборони предвили судді внески й арґументи для усунення справи з суду. Вони доказували, що Комуністична партія діє прилюдно й тому всі її потягнення відомі загалові. Суддя Медіна пригадав, що партія вживала теж тайних способів своєї діяльности і послугувалася людьми під різними іменами.

АРЕШТИ ЗА НАСИЛЛЯ ПРОТИ НЕЮНІЙНИХ ВУГЛЕКОПІВ.

Питсбурґ, Па. Понад 50 осіб арештовано в Пенсилвенії й Вест Вирджінії, коли озброєні пікетчики посилили свою акцію для недопущення неюнійних вуглекопів до праці в шахтах. Два вистріли віддано в повіті Сентер у Пенсилвенії, одначе не було жадних нещасливих випадків. Зате сповіщають про один випадок убивства в Алабамі. Після виходу на страйк вуглекопів перед десять днями слідно слабий рух за поворотом до праці в неюнійних шахтах.

МАНЕВРИ ДЛЯ ВІДБИТТЯ НАЇЗДУ.

Вашингтон. — Понад 80,000 військових осіб буде брати участь в удаванім „наїзді" на Злучені Держави найблищої зими, при чому буде ужита тактика, наче б підчас інвазії вживано теж атомову бомбу. Ці маневри заповідає секретар оборони. Вони будуть мати назву „Оперейшен Портрекс" і будуть зосереджені в околиці Порто Ріко. Час тривання: від січня до березня 1950 р. будуть це найзамітніші маневри із усіх дотеперішніх які відбувалися в мирні часи.

СТРАЙК У ПАЛМЕРТОНІ.

У Палмертоні, коло Аллентавну в Пенсилвенії, вийшло на страйк 2,200 робітників Ню Джерзі Зінк Компані. Страйк переходить спокійно. Це є перший страйк у цьому підприємстві від часу заснування перед 40 роками.

ПРОТЕСТАНТИ НЕГОДУЮТЬ НА СЕБЕ ЗА НЕДБАЛЬСТВО В СПРАВІ ДІ ПІ.

Сан Франсиско. — Протестанський єпископальний єпископ Норман Б. Наш з Масачусетс видав заклик до протестантів, щоб вони збудилися і сповнили свій обовязок супроти скитальників, які приїздять тепер з Европи і вижидають захисту в Америці. Він звернув увагу, що на 82,000 нових імігрантів зі скитальщини 75,000 приїхало під опікою католицьких і жидівських комітетів. Єпископ твердить, що допомога для іміграції скитальців це не тільки моральна відповідальність, але теж і забезпека перед комунізмом.

ПОГОДИЛИСЯ НА ШІСТЬ БІЛІОНІВ ДЛЯ ЧУЖИННИХ ДЕРЖАВ

Вашингтон, 28 вересня. — Конференція обох палат конгресу згодилася виплатити на допомогу чужинним державам в біжучім скарбовім році $5,810,000,000. У цій сумі міститься $3,628,380,000 на відбудову Европи і $150,000,000 додаткової позички через Експортово-Імпортовий Банк для країн з Пляну Маршала. Кінцеве голосування на конференції виявило повну перемогу сенату, який домагається врізати 10 відсотків з фондів для Адміністрації Економічної Кооперації на підставі програми, щоб давати тільки на мінімальні потреби. Крім допомоги для країн західної Европи вчислені тут теж кошти утримання американської армії в Німеччині, Австрії, Японії, дальше $45,000,000 для Греції й Туреччини, а окремо $110,000 на „комісію сторожі", яка має на меті пильнувати, щоб закордонні виплати були поділені по правилу.

ОБІ ПАЛАТИ ПРИЙНЯЛИ ОДНОЗВУЧНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ЧУЖИННОГО ОЗБРОЄННЯ

Обі палати конгресу голосували поновно над законопроєктом для озброєння чужинних держав, які приступили до Атлантійського Пакту. У палаті репрезентантів біл перейшов 223 голосами проти 109, а в сенаті тільки два голоси були проти. У палаті репрезентантів була гостра виміна думок тому, що в попереднім голосуванні більшість конгресменів відтяла $869,505,000 з пропонованої урядом суми. Тепер ухвалений видаток виносить $1,314,10-,000. Біл піде до підпису президента, щоб мати силу закону. Сенатор Там Конали заявив, що ухвалення цього закону було найважчою справою від часу ухвалення Ленд-Лізу підчас війни.

ПОСВЯЧЕННЯ ПЛОЩІ ПІД БУДОВУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ КАТЕДРИ В КАНАДІ

Винипег. — У неділю 11 вересня б. р. відбулося посвячення площі під катедру Пресвятої Тройці в Винипегу, яка знаходиться в сусідстві Ст. Джанс Парку, при Мейн Ст. Не зважаючи на несприятливу погоду, участь у святі за дійсним обчисленням (припинаним відзнак), взяло 800 осіб. Посвячення доверщив архієпископ Мстислав при асисті о. С. В. Савчука, голови консисторії та о. І. Дмитрова, пароха церкви св. Михайла. („Вістник", Винипег).

СЕКРЕТАР БРЕННАН ОБОРОНЯЄ „ЧЕТВЕРТУ ТОЧКУ"

Вашингтон. — Злучені Держави вже поширюють технічне рільниче знання у Західній Півкулі з замітним успіхом, заявив секретар рільництва Чарлс Ф. Бреннан в комісії закордонних відносин палати репрезентантів, коли складав свідоцтво для підтримки Четвертої Точки інавгураційної промови президента Трумана в справі розвитку відсталих країн. ЗДА мають уже досвід з праці впродовж десятиріччя в Центральній і Південній Америці й тому тепер можуть поширити цю допомогу на дальші країни. Бреннан заявив, що в першому році теперішньої програми треба буде на видатки $35,000,000.

ЗА СПІЛЬНУ ОБОРОННУ ОРГАНІЗАЦІЮ ДЛЯ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ

Ню Йорк. — На зібранні Комітету Атлантійського Союзу в Університетськім Клубі вийшов колишній секретар війни, Роберт П. Патерсон з проєктом, щоб створити одну тільки оборонну силу й одну валюту для Західних демократій. Самі військові умови й союзи між генералами не відвернуть небезпеки від Західних держав, а спільна оборонна сила може це зробити. Тому, що Совєти мають уже атомову зброю, надія на здійснення засади про „один світ" пропала, зате треба поширити гасло „свобідного світу", твердив Патерсон. Овен Робертс, колишній член Верховного Суду, звернув увагу на девальвацію англійського фунта і заявив, що це тільки тимчасова полекша.

З ВИНИ СОВЄТІВ ПЕРЕРВАНО РОЗМОВИ В СПРАВІ БЕРЛІНА

Берлін, 29 вересня. — Західні команданти Берліна рішили вчора перервати дальші розмови зі Совєтами в справі об'єднання Берліна, як це їм була доручила Рада закордонних міністрів ще в червні. В кінцевому повідомленні західні команданти стверджують, що вони перервали розмови, як довго „совєтські власті не респектуватимуть вільно встановлених договорів". Це відноситься до недодержаного Совєтами зобов'язання платити берлінським залізничникам їх заробітки в західній валюті. Тим самим закінчилася ще одна зайва спроба договорення зі Совєтами.

ДАНІЯ ПЛЯНУЄ СХОРОНИЩА ПЕРЕД АТОМОВОЮ БОМБОЮ.

Копенгаген, 29. вересня. — Комітет повітряної оборони при данському міністерстві внутрішних справ запропонував будову 4,500 схоронищ перед атомовою бомбою в Копенгагені та в інших містах. Кошта будови мали б виносити поверх 10 мільйонів долярів.

КАТАКОМБИ В УКРАЇНІ

АМЕРИКАНСЬКА ГАЗЕТА ПРО ГЕРОЇЧНУ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗА СВОЮ ЦЕРКВУ.

Денверський (Колорадо) „Ди Реджістер" з 25. вересня помістив довшу кореспонденцію з Відня про геройчну боротьбу українського народу за право молитися. Кореспондент, д-р Ф. Фондер, твердить на підставі зізнань очевидців, що деяка кількість священиків з нараженням власного життя веде цю нерівну боротьбу. В повідомленні дослівно пишеться: „Невелика кількість священиків, без одного єпископа, вдержує при житті віру в Бога в підсовєтській Україні, де колись було багато єпископів, тисячі священиків і мільйони вірників. Катакомби двадцятого сотріччя в старих колибах та в Карпатських проваллях є тереном невтомної посвяти таких священиків. Їхню працю коментував недавно навіть єпископ російської схизматичної церкви в Києві, стверджуючи факт, що ці священики виконують свою службу в обличчі постійної загрози та в додатку до важкої праці, яку вони виконують як робітники щоб заробити на прожиток та не зрадити свого священства..." Згадавши про трагічну долю українських єпископів, кореспондент твердить, що не зважаючи на всі переслідування та на всі драконські репресії з боку уряду, в Україні більше ніж коли розпалюється релігійне життя, хоча й в катакомбах. Священики правлять Служби Божі, хрестять дітей хоронять померших у великій таємниці перед большевицькою поліцією. В поодиноких випадках вірні мандрують десятки миль, щоб могти взяти участь в таємному Богослуженні. Як по містах та в інших місцевостях цілком неможлива не тільки служба, але й поява хай і перебраного священика, там виконується релігійні обряди на віддаль. Молоді пари при вінчанні вживають перстенів, посвячених раніше священиком десь в катакомбах, батьки самі христять своїх дітей, вживаючи посвяченої води. Очевидці твердять, що в найвеличавіший катедрі світу Богослуження не відправляються з такою святістю і з таким душевним піднесенням, як в цих новітніх катакомбах мученицької України.

ДІМІТРОВ ПІДДЕРЖУВАВ ТІТА.

Београд, 29. вересня. — Член Югославського Політбюра та відомий комуністичний лідер Моше Піяде стверджує в комуністичному органі „Барба", що відомий болгарський комуністичний провідник Георгій Дімітров, який недавно помер в Москві і якого з великими парадами поховано в столиці Болгарії, піддержував Тіта в його теперішній боротьбі проти Москви і дораджував йому видержати. Піяде твердить, що тільки хвороба і смерть не дали Дімітрову нагоди збунтувати теж комуністичної Болгарії проти Кремля. Совєти знали про опозицію Дімітрова і вже були почали заходи проти нього, але Дімітров вмер і тоді можна вже було зробити з нього совєтського героя.

ВИШИНСЬКИЙ ПРО АТОМОВУ БОМБУ.

Лейк Соксес, 29. вересня. — Совєтський міністер закордонних справ, Андрей Вишинський, що виголосив свою головну промову в п'ятницю після проголошення президента Трумана про атомову експлозію в Совєтах і тоді ані словом про це не згадав, вважав за відповідне зробити це вчора на нарадах Загального Комітету. Він говорив про закінчення американського монополю на атомову зброю та про „помилку", яку поповнено на минулорічній сесії Генеральної Асамблеї в Парижі, вважаючи за факт „ілюзію", що тільки Америка знає цю таємницю.

ЧОРЧИЛ ДОМАГАЄТЬСЯ НОВИХ ВИБОРІВ В АНГЛІЇ

ЗАКИДУЄ ЛЕЙБУРИСТАМ ДОВЕДЕННЯ КРАЇНИ ДО „НАЦІОНАЛЬНОГО І МІЖНАРОДНОГО БАНКРУТСТВА".

Лондон, 29 вересня. — На вчорашній надзвичайній сесії британського парляменту, скликаного на домагання опозиції та у зв'язку з недавним проголошенням девальвації фунта стерлінґів, виступив провідник консервативної опозиції Вінстон Чорчил, закидаючи лейбуристському урядові доведення країни над пропасть „національного і міжнародного банкрутства" та домагаючись віддати справу до вирішення самому народові у нових виборах. Він вважає, що в новому парляменті всі теперішні труднощі країни матимуть кращі вигляди на позитивне вирішення. Вже в першому дні нарад виявилися сильні настрої проти уряду, зокрема проти його девальваційного рішення. Палата Лордів більшістю 93 проти 24 голосів відкинула урядову резолюцію про прийняття девальвації фунта як засобу до фінансової та господарської стабілізації в країні. Виступ Чорчила відносився майже виключно до господарського положення в країні та господарської політики уряду. Він гостро критикував рішення про девальвацію, вважаючи, що фунт був би сам устабілізувався та знайшов собі краще місце без девальваційної інтервенції уряду. Чорчил вважає, що ця девальвація була „серіозним нещастям" для країни та що з цього нещастя можна вийти тільки змінивши уряд, що мав би серед народу більший респект та знову привернув би віру у власні сили. Не зважаючи на гостроту закидів опозиції, в загальному не вважається, щоби могло прийти до будь-яких непередбачених змін в уряді.

ЗНИЖКИ ЦІН В ІТАЛІЇ.

Рим, 29 вересня. — Тоді як майже всі европейські країни підвищують тепер свої ціни у зв'язку зі загальною девальвацією грошей, італійський уряд рішив вчора знизити ціни на цілий ряд продуктів, головно на хліб. Це рішення стоїть у зв'язку з передвчорашнім скасуванням обмежень на імпорт з країн пляну Маршала. Знижка цін на хліб виноситиме пересічно 10% і вона була можлива в наслідок загального подешевіння збіжжя на світовому ринку, як і завдяки добрим жнивам в Італії.

ПІДПИСАНО ЧЕСЬКО-БРИТАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 29 вересня. — Вчора тут підписано перший торговельний договір Британії з комуністичною Чехословаччиною. Ціллю того договору, важність якого триватиме п'ять років, є вможливити Чехословаччині доступ до світового ринку, забезпезити її цілим рядом сирих матеріялів для її індустрії, за що Чехословаччина платитиме своїми товарами і готівкою, як теж зобов'язується повернути Британії велику частину своїх боргів.

ГРЕЦІЯ ПРИПИНИЛА ВИКОНАННЯ ВСІХ ВИРОКІВ СМЕРТИ.

Атени, 29 вересня. — Грецький уряд припинив виконання всіх вироків смерти, проголошених грецькими судами на поодиноких большевицьких партизанів. Рівночасно повідомлено, що парлямент розглядає законопроєкт про помилування їх у зв'язку з переможним закінченням громадянської війни.

КОМІТЕТ О.Н. РІШИВ ПОСТАВИТИ НА ПОРЯДОК КИТАЙСЬКЕ ЗАЖАЛЕННЯ ПРОТИ СОВЄТІВ.

Лейк Соксес, 29 вересня. — Генеральний Комітет Об'єднаних Націй рішив вчора більшістю 11 голосів проти 2 запропонувати на порядок нарад Генеральної Асамблеї китайське обвинувачення, що Совєти своєю допомогою китайським комуністам загрожують мирові на Далекому Сході. Рішення винесено, не зважаючи на протести совєтського представника. Кінцеве вирішення цієї справи залежить ще від апробати Генеральної Асамблеї. Вже сьогодні мало б відбутися в тій справі голосування.

АВСТРАЛІЯ ПРОПОНУЄ ВІДЛОЖИТИ НАРАДИ В СПРАВІ ГРЕЦІЇ.

Лейк Соксес, 29 вересня. — Австралійський представник в Об'єднаних Націях запропонував вчора відложити на три тижні наради в справі нормалізації стосунків між Грецією і її комуністичними сусідами, щоб в той спосіб дати комітетові посередництва час краще цілу справу розглянути. Цей комітет ще тільки мав би бути створений. Пропозицію Австралії піддержали Злучені Держави, Британія, Франція, Югославія і Греція. Совєти були проти неї.

НІМЦІ ВІДКИДАЮТЬ РІШЕННЯ ЗАХІДНИХ СОЮЗНИКІВ В СПРАВІ МАРКИ.

Бонн, Німеччина, 29 вересня. — Уряд західно-німецької федеративної републики виступив вчора проти рішення західних союзників в справі девальвації німецької марки, вважаючи, що воно не є згідне з окупаційним статутом та що цю справу повинен вирішити німецький уряд. Рішення відкинено, вважаючи некорисним для Німеччини і тільки корисним для Франції.

ЗНОВУ ПРОБУЮТЬ ДОГОВОРИТИСЯ В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Лейк Соксес, 29 вересня. — Міністри закордонних справ чотирьох великодержав вчора знову пробували договоритися в справі мирового договору з Австрією. Йдеться ще про 9 спірних статей договору. І цим разом не винесено жадного рішення. В західних колах переконані, що Совєти з розмислом саботують цю справу, щоб могти вдержати своїх 45 тисяч вояків в Австрії, яких вони мусіли б відкликати після підписання договору.

СІНКІЯНҐ ПРИЛУЧИВСЯ ДО ЧЕРВОНИХ.

Гонг Конг, 29 вересня. — Місцевий уряд китайської провінції Сінкіянґ проголосив маніфест, повідомляючи про свою піддержку формованого тепер комуністичного режиму в країні проти націоналістів. В поінформованих колах стверджують, що місцеві володарі вже від деякого часу були на службі Совєтів та що населення провінції виступить рішучо проти їх останнього рішення.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

АТОМОВА БОМБА Й ПРОПАГАНДА

Заява президента Трумана в справі „атомової експльозії" в Росії викликала не тільки сензацію, але й цілий ряд серіозних коментарів. По правді, це ніяка сензація, бо про того роду „експльозії" ходили поголоски вже від довшого часу. Що Москва хоче мати атомову бомбу свого виробу, теж ніяка несподіванка. Та ж уже проголошено цілий ряд імен німецьких вчених, відомих з дослідів над атомовою енергією, що від довгих років знаходяться в Совєтах і там працюють над атомовими бомбами, себто над тим, до чого їх уже заставляв Гітлєр в Німеччині та чого не могли виконати не маючи до цього потрібних засобів. Тих засобів може не мають у відповідній скількості й Совєти, але треба рахуватись з тим, що атомова бомба не є для них уже тайною та що вони пробують її виробляти. Але про це пишеться і говориться від років і вже з цього боку заява президента Трумана не може бути якоюсь справжньою сензацією. До того президент навіть не сказав, що Совєти вже мають готову атомову бомбу, а говорив тільки про „атомову експльозію". Але всі заговорили, що Совєти вже мають атомову бомбу. Дехто, як от генерал Де Ґоль, прийшли навіть уже аж до таких далекосяглих заключень, неначе б Північно Атлантійський Пакт оборони західної Европи був непотрібний, бо 50 дивізій, що їх виставили б демократії для оборони Західної Европи, нічо не вдіють, коли б Москва захотіла вжити атомових бомб. Взагалі счинився з цього приводу шум, хоч на ділі нема до цього справжньої причини. Зате що інше, коли говорити загально про атомову енергію, бо вона може стати для цілого людства великим добродійством, а теж і загибіллю, коли б вийшла з-під міжнародної контролі, якої домагається Америка, хоч ще й сьогодні має величезну перевагу щодо атомової бомби.

Одначе звернім увагу на щось інше, а саме на те, чи Москва у воєнному конфлікті відважилася б перша на бомбардування атомовими бомбами і чи взагалі вона привязує до атомової бомби таке велике значення, як от Америка. На цю тему пише щойно вернувший з поїздки по Европі Макс Лернер, що визнається не зле теж і на совєтських відносинах. Отже він каже, що Росія, включно з її мілітарними провідниками, ніколи не привязувала ваги до якогось одного роду боротьби в такому розумінні, що він заважить на остаточнім висліді. До того, каже він далі, для Кремля найбільша зброя — це пропаганда; не армія і гармати та бомби, а політична пропаганда. Комуністичні партії в різних країнах, різні квізлінґи та пяті колони, це є та зброя, на яку рахує Кремль у випадку війни та яка має заважити і допомогти йому перемогти. На атомовім бомбардуванні кількох міст та їх знищенні, каже Лернер, Москва мало зискала б, зате могла б втратити симпатії робітництва, яке могло б через те від неї відвернутись, замість оставати її знаряддям і страйками та саботажами допомогти їй виграти війну. Так вона й думає.

Нам здається, що завваги Лернера повинні роздумати ті, що тратять голову з приводу цього, що й Росія може вже мати атомову бомбу. Знов класти надто великі надії на атомову бомбу, а легковажити собі пропаганду та визвольні змагання поневолених Москвою народів, не дуже розумна політика, а навіть промах, за який демократії готові дорого заплатити, коли б так дійшло до воєнного конфлікту між ними і Москвою.

ІДЕЇ, СЛОВА І ДІЛА

Наша американсько-українська громада переживає тепер один з найбільш інтересних періодів своєї історії. Після політичних перемін в Европі, як уже не залишилось ані клаптика української землі, де українська думка та український чин могли б бодай сяко-тако свобідно проявити, як велика маса української політичної еміґрації в Західній Европі розпливається в усі кінці світу, втрачаючи свою питому вагу збірної української політичної думки, американські українці силою своїх обставин, своїх, якщо не дійсних то здогадних, спроможностей і силою своєї чисельної переваги над українськими групами в інших країнах, виступають на одне з найбільш видних українських місць, хочуть вони того, чи ні. Тому теж українські ідеї, українські слова та українські діла, які тут видвигається, висловлюється і виконується, мають тепер далеко ширше і більше значення, як могли мати раніше. Це з черги означає теж відповідно збільшену відповідальність, з якої рішучо треба здати собі справу. Американсько - українська думка, слово і чин можуть в обставинах мати рішальне значення для цілої української справи. Свідомість цього накладає на ввесь наш загал обов'язок подбати, щоби ці думки, слова і діла були справді великі і рішучі та відповідали вимогам і потребам часу.

Деякі інтересні приклади під цим оглядом насувають спостереження з наших актуальних справ, з переселенчою акцією на чолі. Власне ця переселенча акція виявляє одну велику хибу нашого загалу, а саме: брак віри в свої сили. Ми перед кожною, навіть найдрібнішою справою зупиняємось і часто навіть не спробувавши, махаємо зрезиґновано рукою, мовляв: нема сили, не можна, не пощастить. Це згори перерішує справу. Ми живемо між американцями й самі з гордістю американцями себе називаємо, але ми не можемо засвоїти собі одної з найкращих американських прикмет: ніколи не піддаватись, ніколи не втрачати віри, ніколи не опускати рук. Не пощастить раз, пощастить другий раз, а як не другий то третій, але бодай пробуйте.

Приклад з громади в Джерзі Ситі заслуговує під цим оглядом на увагу, бо й в ній, як і в багатьох інших громадах, можна було почути в переселенчій акції оте наше „нема як" чи „нема де" і т. п. Але настала кріза в переселенчій акції. ЗУАДКомітет почав кожного дня всіми можливими способами і засобами закликати, просити і пригадувати наш спільний обовязок допомогти цій акції. Ці заклики дійшли теж і до громади в Джерзі Ситі. Склникано збори, створено Комітет, намічено плян, надруковано окремі заклики і провірено деякі можливості для приміщення новоприбулих. Натрапивши на першу чи другу перешкоду в цій конкретній справі, стверджено, що „не можна", „нема де", „нема як", вже малощо не опущено рук. Але їх не опускає ЗУАДКомітет. Зголошення від громади не приходить, то він зголошує громаді: за три дні будуть вислані до громади 5 родин новоприбулих і вам треба ними заопікуватись. Відразу зникли всі „не можна" і виявилось, що таки можна, можна більше і ліпше ніж здається.

Як радісно спостерігати таке пізнання в громаді. Всьо можна, як тільки є бодай одиниці, які в це вірять. Такі одиниці напевно є в кожній громаді. Вони є між старими іміґрантами, вони є між народженою тут молодою генерацією і вони є між новими іміґрантами. Тільки часом дрімають. І якщо вони сами не пробуджуються, то треба їх тільки зрушити. Ще кілька днів тому в Джерзі Ситі в переселенчій справі всьо здавалося „неможливе". Сьогодні воно виявилося не тільки можливе, але й не таке то вже складне.

Цей приклад без сумніву відноситься до більшости наших громад і громадян. Всі ми разом могли б далеко більше як нам здається, щоб ми тільки цего хотіли і в це вірили. Ми, американські українці, маємо великі ідеї, не бракує нам теж великих слів, тих часом аж забагато. Але найбільше нам потрібно ще великих діл, великої віри, що ми їх можемо довершити та великого бажання їх довершити. Тоді у нас не буде половини тих турбот, що їх ми маємо тепер чи то з допомогово - переселенчою, чи будь-якою іншою народною справою.

КОНҐРЕСОВІ ТРУДНОЩІ

Ще не покінчилася сесія теперішнього конґресу, а президент уже приготовляє програму праці для наступного конґресу, якого сесія почнеться 4 січня 1950 р. Це пізнати з того, що президент зажадав від підчинених собі департаментів звітів з праці за біжучий рік і порад, якого законодавства потрібно на майбутнє, щоб уряд міг правильно вести працю серед нових відносин.

Потягнення президента вказує на його дбайливість про національні справи. Одначе це теж знак, що нема подібного проводу в самому конґресі, який міг би скласти свою програму, хоч на підставі конституції має до цього право. Це теж дає притоку до частої критики вашинґтонського Капітолю. Кажуть, що теперішні конґресмени це тільки тінь колишніх конґресменів, якщо йдеться про успіхи та далекосяжні задуми. Пересічний чесний конґресмен теперішнього часу є енерґійний, рухливий і має помисли, проте, як кажуть критики, не може повеличатися осягами. Він постійно занятий придумуванням арґументів для оправдання, чому він не зробив цього, або того. Хто має нагоду прислухуватись звітам поодиноких конґресменів на передвиборчих зібраннях, такий слухатиме цілого ряду виправдувань за невдачу в одній або другій справі, яку конґресмен заступав.

Останні дні нарад конґресу дають кожному з нас добру нагоду пізнати ці труднощі, з якими конґресмен бореться, щоб „перепхати" якусь справу. У першу чергу конґрес займається великою програмою, яка має на меті загальне добро, а яку предложив президент. На дальшому місці стоять справи, які відносяться до поодиноких округ або навіть осіб. Попри те конґресмен має в своїм репертуарі багато справ, які не мають нічого спільного з законодатною працею.

Найбільшою перепоною в видатності законодатної праці конґресмена є саме оці справи, які не мають нічого спільного з його обовязками як законодавця. У цьому змислі конґресмен є звичайним „хлопцем до послуг", наставленим своїми виборцями. Від 50 до 60 відсотків свого часу присвячує конґресмен на полагоджування листування з своїми виборцями, на особисті зустрічі в різних бюрах федерального уряду для виконання доручення когось з його виборчої округи або на опроваджування делеґацій з своєї округи по різних урядах.

Після такої праці приходить на чергу інша, трохи відмінна. Це так звані „приватні" законопроекти („били"). Законопроєкти мають на меті виєднати комусь пенсію з федеральних фондів, якої хтось не може добитися на підставі загального закону; в іншім випадку йде про відшкодування за якусь шкоду, зроблену державними чинниками, хоч з такою справою можна йти до суду; не чужі йому теж старання за признання виімкового права гро-

(Докінчення на стор. 3-тій)

Микола Очерет.

ЩАСТИ ІМ БОЖЕ!

Сьогодні одержали ми свіжі числа „Свободи" і в ч. 191 за 18 вересня ц. р. прочитали, що „концерти **Української Капелі Бандуристів** є намічені і дати вже устійнені у наступних українських громадських центрах... Тож виходить, що славна Українська Капеля Бандуристів ім. Шевченка хоч вона й була„ розміщена на різних фізичних працях... не згинула; виходить і тут нас спасла наша стихійна тяга до єднання і, всупереч всім ворожим намаганням нас розбити, завжди в критичні моменти саме ця властивість нас рятувала. Виходить: найшлись люди, найшлись засоби, полагоджені розходження і „концерти намічені, дати усталені". А ми весь час боялись: ну, що як не дай Господи...

Пора, давно пора показати Новому Світові цей своерідний наш хоровий ансамбль, що співає під акомпаніямент суто українських інструментів — бандур. Правду пише „Свобода", що „німецька цивільна та американська , британська і французька військова окупаційна преса високо цінили працю капелі", бо зараз же нам згадується виступ цієї капелі в залі Гіссенського Університету, 8. квітня 1946 року. Тяжкий то був час: пізньої осени минулого року з Гіссенського польсько-українського табору репатріювали всіх і щойно тепер повертались назад втікачі з того ешалону репатріянтів, розказуючи про всі жахи, що їм прийшлось пережити. Тому не дивно, що на концерті бандуристів нас прийшло лише шість українців, — решта ховалась, не до концертів було. Заля була переповнена чужинцями і, коли капеля почала виходити, ніхто її не вітав, всі мовчки чекали почути ту своєрідну екзотику, оті невідомі їм бандури. Нарешті вся капеля була на естраді і тихий, шовковий звук бандур наповнив залю.

„Думи мої, думи мої..."

олинув інтимно м'який спів з естради і наче хто стиснув всім нам шістьом подих, не хватало повітря, — а кляті сльози самі покотились з очей. Та сліз тих ніхто не бачив, бо всі чужинці вп'ялись очима у виконавців і, затамувавши подих, слухали. Кінчилась пісня і залю наповнив грім оплесків, а ми сиділи й мовчали... Нам ті оплески були зайві: вони відривали нас від думок про батьківщину і повертали до клятої дійсності.

Далі проспівано кілька історичних та козачих пісень і ми бачили, як зростало зацікавлення чужинців нашим ансамблем бандуристів. Але ось з естради понеслась інтродукція до колискової Брамса і ніжний ліричний голос соліста заспівав: „Добрий вечір, добраніч..."

Ми бачили, як сивий, старий німець, обпершись руками на спінку нашого стільця та поклавши на руки голову, — плакав, як мала дитина. У молодої пари, що сиділа праворуч нас і була прикута очима до естради, текли по щоках сльози. Ми бачили, що жінка, яка сиділа перед нами, приклала хустку до очей і не стримуючись плакала... Виходить не тільки ми тонкосльозі, виходить не тільки ми покоштували горя і плачемо зачувши рідну пісню! Різниця була в тому, що ці німці лише перший рік спробували випити гіркої долі з келиха життя, а ми пємо гірку, ось уже коло тридцяти років...

Пісню кінчили і, мент, два в залі стояла мертва тиша. Та раптом зірвалось, загуло, заголосило навкруги... Мов гребля провалилась і все кругом завирувало. Капеля так захопила слухачів, що вони втеряли контролю над собою, впали в екстазу — стукаючи ногами, плещучи в долоні, криком вимагаючи повторення... Ми теж кричали, стукали, плескали разом з усіма, радіючи за наш мистецький колектив, який так оволодів душами чужинців. Тепер ця капеля була близькою, була рідною усім присутнім і кожна нова пісня викликала в залі бурю, а сам концерт перетворився на тріюмф нашої капелі. Ідучи з концерту додому, ми чули серед чужинців такі завваги, як: „Це концерт, що не забудеться протягом усього життя..."; „Багато в цій залі було концертів, але це перший і певно останній, це концерт - шедевр..."; „Дуже, дуже жалко, що наші хори не можуть виконувати наші пісні, як їх оце виконали чужинці..."

Другого разу ми чули капелю, коли вона робила прощальне своє турне в Европі. Нам трапилась нагода почути цей раз капелю в Гіссенській таки робітничій українській оселі. Там капеля давала 13-го жовтня 1948 року прощальний концерт для таборян, а разом з ними й для нас, — приватників.

Як і всі українські організації, ворог не минув і капелю і в 1947 році вона переживала період роз'єднання. Тому було цілком природне наше хвилювання, що цей виступ буде гірший за попередній. Але наша стихійна тяга і тут нас виручила — капеля являла собою міцно спаяний і гарно об'єднаний колектив. Тепер капелян було 22, але всі вони мали

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

125)

„МІНУС 40"

...Моє ходіння по митарствам почалося з „товариша Катюши".

Але не з тієї „Катюши", з якої большевики ракетними бомбами обстрілювали відступаючих німців, і не з тієї Катюши, котра „выходила на берег крутой" і заводила пісні про сизого орла.

Ця Катюша була зовсім іншою істотою. Вона була відповідальним робітником НКВД, завідувала пашпортним столом при міській міліції, вела особовий облік усіх так званих „контрриків", котрі якимсь чудом могли викарабкатися з концтаборів НКВД й була членом Міської Ради, де періодично керувала якоюсь роботою...

Не дивлячись на півголодний стан міста К. Катюшка важила не менше як 100 кілограм, носила міліційну уніформу, стриглась під „бокс", безперерви курила дорогі енкаведистські папіроси, смачно лаялась і артистично плювала на облупляну підлогу, затоптану брудними ногами, ще не зовсім „сознательных граждан".

Було очевидно, що наша Катюшка пройшла сувору школу НКВД („вогонь і воду і мідні труби") і мала солідний стаж по часті стріляти в „контрреволюційні" потилиці. Але ця професія зовсім не перешкоджувала їй практикуватись в успіхах „Свободной любви", мати міцні нерви й на все життя дивитися поглядом кремльовської діялектики. Одним словом, тов. Катюша, як її називали міліціонери, була на свойому місці й цілком відповідала прообразу совєтської „женщины" за рецептою київської тов. Фені Бош (1918 рік), повпреда в Скандинавії тов. Колонтай та урангутанго - подібних потвор із большевицьких ватаг партизанських часів громадянської війни...

Важко було сказати, чи змогла б вона за наукою Леніна керувати державою, але пашпортним столом Катюша керувала добре і нераз деяких із так званих „прочих" громадян доводила до розгубленности та страху.

— Оце, брат, так Катюша! — обережно висловлювалися відвідувачі міліції, прислухуючись до її соковитої лайки.

— Ця вже переплюне не тільки через свій стіл, вона переплюне навіть через самого Сталіна... Бач, скільки нагнала за шкіру свого „соцнакопичення"! А кажуть, нібито в городі їсти нема чого!?

— Тобі, може, дійсно, й нема чого їсти, а до товариша Катюши це непорозуміння не торкається: вона партейная і працює в НКВД!..

— Васька, об'яви їй „зустрічний" плян по „соцнакопиченню" й виклич на „созмагання".

— Аа-ха-ха! Нічого собі було б „соцзмагання!"

— Ш-ш-ш! Чуєте, як чеше, трьохповерхово? Треба було б відкрити курси по удосконаленню совєтського мата, а Катюшу пригласить читати на цих курсах лекції...

— Бррр!

Так от оцій шестипудовій Катюші й прийшлось мені представляться.

Я кинув їй головою, дістав посвідку з концтабору і тимчасовий (на 1 рік) пашпорт і передав їх в її жирні червоні руки. Вона жувала губами папироску, мовчки читала мої документи, потім затягнулась димом, глянула на мене косим поглядом і почала здіймати з них копії, занотовуючи зміст їх у велику товсту книгу.

Катюша писала, а я стояв перед її столом і думав категоріями Карла Маркса: „Коли правда, що форма й зміст завжди знаходиться в конлфікті, то в якому конфлікті мусять бути „форма" нашої Катюши з її внутрішнім „змістом"!? Я хотів далі обдумувати цей матеріялістичний парадокс, але вона несподівано по-чекістськи глянула на мене з-під лоба, знов затягнулась клубком ароматичного диму і, повертаючи мені документи, буркнула:

— Всьо! Ви свободни!

Виходячи на вулицю я оглянувся позад себе, чи не причипила бува, оця сама Катюша мені якого небудь „хвоста" в образі міліціонера або сексота, але, крім „несознательних" та „прочих" громадян, нікого підозрілого не видно було. А вже на самій вулиці було учти, як тов. Катюша на когось кричала:

— Ты мне зубов не заговаривай а отвечай по сути дела!..

„Митарство перше, слава Богу, якось пройшло", — заключав я вже аж на другому кварталі від міліції й пішов шукати собі роботи...

...Раніше, скажемо, ще за НЕП-у всіх небезпечних „контрриків" ГПУ прозивало „соцопами" (социально-опасный елемент), а пізніше їх почали іменувати всілякими назвами. Але головне й історичне залишилось незмінним, це — відомі „мінуси". Мінус „п'ять", „мінус десять", „мінус двадцять" і т.д. Цей ,мінус" міг бути „тайним" або „явним", але він був, і без нього ні один совєтський арештант та ще й політичний, виходячи з концтабору, не біг обійтися. Цією мірою опреділялася майбутня доля такого нещасного колишнього в'язня, котрий волік цей мінус за собою повсюди, куди б не закинула його судьба на неосяжній території одної шостої частини нашої грішної планети...

І коли володар цих мінусів не міг знайти собі притулку й роботи, його в скорому часі знова підбирали, давали 35 статтю й повертали назад до концтабору звідкіля вже другого звільнення майже не було, або було дуже рідко. Коли ж звільненому з концтабору все ж таки удавалось денебудь влаштуваться на роботу, його починали тероризувати всілякими способами й доводити до того, що нещасний примушений буде шукати собі захисту в НКВД або проситися, щоб його направити назад до концтабору.

(Продовження на стор. 4-тій)

Ювілей шведів з-над Дніпра

Стокгольм — УПК. — Українське сонце з блакиті українського неба освічувало леґендарний шведський острів Ґотлянд 1-го і 2-го серпня 1949-го року, а гомін Дніпрових хвиль зливався з гомоном церковних дзвонів, що кликали до спільної молитви кількасот колишніх українських горожан з діда прадіда, шведів з сіл Старошведське, Новошведське й Шведська Поляна над Дніпром на Херсонщині. Двадцять років пройшло від того часу, коли українські шведи, в 1929 році, покинули свою улюблену колонію над Дніпром і — можна без пересадки сказати — свою улюблену Україну, разом 887 осіб, втікаючи перед благодеєствіями започаткованої колективізації. За пройдений час вони встигли пустити нові коріння в шведській землі, своїй властивій батьківщині, але образ України, що була їм батьківщиною впродовж 150 років, залишився незатертим у їх серцях, коли святкували цими днями двадцятьрічний ювілей свого вирятування з червоного пекла, і я думаю, що пройде ще багато поколінь українських шведів, поки образ цей затреться.

Властиво кажучи, на Ґотлянді в дні цього ювілею падав дощ, але сонце, і блакить, і Дніпровий краєвид в о н и принесли в своїх серцях, бо ще досі не привикли як слід до північного клімату, ці пізні нащадки вікінгів. Ще досі вони відчувають свою окремішність від „властивих" шведів, ще досі творять наче окрему якусь секту. Але дзвони були дійсні, це ті самі дзвони, яких звук лунав над Дніпром аж до 1929-го року. Пастор Гоас і його вірні не схотіли лишити їх на поталу служакам царства сатани. Взяли з собою дзвони, хоч мусіли залишити все майно. Вони не могли забути, як большевики плювали на круціфікс у їх церкві підчас революції.

Гінас, Гоас, Утас, Андерс, Тінас — старі шведські роди з-над Дніпра, старе й молоде покоління, зібралися пригадати один одному давні часи, спомянути давніх приятелів з херсонського довкілля, яким доля не судила у н и к н у т и большевицького т е р о р у. — Коли ми всіли на корабель, каже жінка Олександра Петровича (Петерсона) Утаса, сонце залило золотом нашу спустілу оселю й степ, що прослався за Старошведським. Ми плакали. Але не т і л ь к и за майном, яке мусіли покидати, не тільки за ріллею, про яку ми знали, що подібної до неї не знайдемо в Швеції, не тільки за виноградниками й баштанами. Ми плакали також за наших друзів і знайомих, українців з довкільних сусідських сіл, плакали тому, що вони не мали такої самої можливости як ми. „Дві українські родини — додає пан Утас — що від давна жили в нашому селі, отримали при нашій помочі також шведські візи, але їх у Херсоні большевики силою витягнули з нашого транспорту й завернули назад".

Ні, вони дійсно все ще осталися до великої міри українцями, ці шведи з-над Дніпра. Не тому тільки приходите на цю думку, що бачите небуденний збір кількасот чужинців різного віку й полу, з якими можете розговоритись на українській мові. Ви послухайте їх: „Гай, гай, зітхає пан Утас, як би то було здійснилося те, що почалося в 1918 році, тоді всі ми ще й досі й мабуть на завжди сиділи в своєму Старошведському. Ми раділи разом з цілим народом Центральною Радою, Грушевським, Петлюрою. Але так скоро все це промайнуло, так трагічно. Втрата української державности була також нашою втратою, ми були українські громадяни". Інший п. Утас на імя Ян, народний вчитель і автор роману про українських шведів „Ми — зі степу", має звичку вибухати: „Прокляті москалі не дали навчитись української мови!" За української державности не вспіли ввести української мови в Старошведському, сталось це вже аж за совєтської влади, але старші люди через те не могли придбати свого українськомовного знання.

М о ж н а сконстатувати: В Швеції назагал мало знають про нас і нашу батьківщину. Але в цих колишніх українських громадян з Старошведського маємо добрих приятелів, не дивлячись на те, що формально це був „український" харківський уряд, який приніс їм стільки втрат, завдяки якому вони були змушені покидати свою землю і надбання дідів і прадідів. Ці шведи розуміють нас і ми розуміємо також їх. Коли підчас ювілею на Ґотлянді відчитано між іншими привітами також привітальну телеграму від української громади в Швеції, зібрані не вкрили свого зворушення. Олександер Петрович Утас просить в імени свойому, своєї дружини й молодого сина, якому було тільки чотири роки, коли покидали соняшну Україну, передати українцям „в батьківщині, на еміґрації, в Америці, і взагалі де б вони не були" ось ці слова й почування:

— Я бажаю всім українцям побачити ще свою батьківщину незалежною. Вітайте, вітайте їх всіх від нас з Старошведського. Скажіть, що ми все ще горимо любовю до нашого села над Дніпром. Наша мрія — ще колись хоч відвідати прабатьківську землю, яку ми обробляли з такою любовю. Наша віра — що коли відродиться українська держава, її уряд не візьме нам за зле втечу до Швеції й дозволить нам відвідати рідні сторони.

Ніхто не візьме їм того за зле. В кінці-кінців вони все ж діти півночі й належать сюди. Зате, нема сумніву, їх завжди вітатимуть як рідних братів не тільки над Дніпром, у колишньому С т а р о ш в е д с ь к о м у, на Херсонщині, але і в цілій Україні.

Кент.

Конгресові труднощі

(Докінчення з 1 стор. 2-гої)

мадянства, або спинення депортації. Майже половина законопроектів у теперішньому 81-ому конгресі це такі „приватні" били. Це дрібні справи, одначе вони є життєвими справами багатьох одиниць і демократичний устрій країни дає спроможність одиницям відкликатися до конгресу.

Значну частину часу забирає конгресові адміністрація Дистрикту Колумбії, в якому находиться конгрес, а який не є зорганізований як окрема громада. Кожної сесії конгрес присвячує коло 3,000 годин на справи, які повинні належати до неіснуючої громадської ради міста Вашингтону, положеного в Д.К. Хоч сенат уже прийняв бил про самоврядування Дистрикту Колумбії, палата репрезентантів цей його відклала на необмежений час.

У минулому конгресі ухвалено закон про реорганізацію конгресу, яка в засаді мала заощадити конгресові багато праці. У практиці показується, що це не можливе. Замість піти на вакації з днем 1 липня, як це передбачено в реорганізаційнім акті, конгрес ще радить, хоч уже наближається кінець вересня. Час нарад у палатах продовжується часто невластивими методами голосування. Перед голосуванням звичайно читають список приявних, а забирає 15-20 мінут часу. Коли покажеться, що нема вимаганої законом кількости конгресменів на залі, голосування відкладається до часу, коли буде „кворум". Для зарадження лиху появилася пропозиція образовувати голоси електричним приладом.

Багато с п р а в вимагають двох третин голосів. Були спроби змінити цю постанову, одначе безуспішно. У сенаті ще вільно кожної хвилини порушити всяку справу і спинити наради над біжучою справою, або ударемнити якесь предявлення вже перед самим голосуванням.

Найбільше пиняво йде в конгресі ухвалювання видатків на якусь ціль. Коли після довгих нарад остаточно конгрес ухвалить фонди на якісь видатки, то коли прийдеться їх виплачувати, конгрес може ще раз відновити справу і так знівечити довготривалу працю з попереднього засідання. Це найбільше впадає в очі при так званих „законопроектах для підшукання фондів" („апропріейшен бил"), які на ділі вже були вставлені в загальний бюджет, а які перед виплатою ще раз ідуть під наради конгресу. Саме підчас таких ухвал приходить нераз до обструкції.

Повище згадані трудноші наведені тільки прикладово. Щоб їх вияснити у подробицях, на це треба б зясування усіх парляментарних правил і звичок і щойно тоді виказати які перепони конгрес має підчас своєї праці. Коли ж, не зважаючи на те все, конгрес все таки дає собі раду з велетенськими труднощами, то це треба приписати існуванню політичних партій, які поза кулісами переводять різні торги, а їх члени потім здисципліновано приймають до відома те, на що погодились партійні провідники. Тому таке важне, щоб всі ми брали активну участь у партійно-політичному житті й дбали, щоби кандидатами на різні становища були вибирані якнайкращі одиниці, бо без цього демократична система не може обійтись.

„Чужинці говорять про Україну"

Під таким заголовком в Бельгії вийшла книжка французькою мовою, що дає вибір з праці проф. Володимира Січинського „Чужинці про Україну". Як відомо, ця книжка в українській мові витримала вже 5 видань; це є збір описів подорожів по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть. Серед цих чужинців особливо багато було італійців, французів, німців, англійців, данців, голяндців та ін.

У французькому виданні, звичайно, багато подано голосів французьких авторів, а поміж ними такі славні імена, як Боплян, Ґарок де Кульон, Лесюр, Вольтер, Бальзак, Делямар та інші. Отже французи та інші, що володіють французькою мовою, мають можливість довідатись про Україну від своїх компатріотів, що бачили Україну на власні очі, коли український нарід мав свою самоуправу та творив своє культурне і господарське життя після свого уподобання.

Інтересно подати бодай деякі витяги з реляцій французів, щоби переконатися, яке значення мають вони для сучасників. Особливо це потрібне тепер, коли Західня Европа придивляється до відносин на Сході Европи.

Можливо, що в старі часи культурний світ був краще поінформований про відносини на Україні, ніж тепер.

Член французького кінця XVIII ст. Ґарон де Кульон записує:

„На Україні панувала приємна атмосфера свободи, незалежности, братерства й рівности", згодом знищене Москвою.

Говорячи про гордість та інші добрі прикмети українців Вольвер проголошує:

„Україна завжди прагнула свободи, але оточена Москвою, Туреччиною і Польщею, вона примушена була шукати собі протектора в одній з тих держав. Україна піддалася спочатку Польщі, яка поводилася з нею зовсім як з поневоленою країною, відтак піддалася Москвитові, що уярмлював її неначе рабів, як це завжди є звичаєм у Москвитів". А все таки в 1812 р. відомий публіцист Ш. Л. Лесюр відмічає:

„Українці уявляють собою живий доказ перемоги свободи над людьми, що народилися в неволі (московити)".

Книжка закінчується знаменитою петицією до французького Сенату К. Делямара, який в 1869 році писав:

„Український нарід існує, має свою історію, відмінну від історії Польщі і ще більше відмінну від історії Московщини. Він має свої традиції, свою мову, окрему від московської й польської, має виразну індивідуальність, за яку бореться".

„Був це останній, шляхотний голос Західньої Европи" — додає автор книжки В. Січинський. „Пізніше прийшла темна сторінка „віку гуманізму", коли російський уряд уживає найбільш рафінованих способів для цілковитої заглади української культури..."

Ця метода продовжується і досі, але світ починає пізнавати правду.

К-О.

Щасти їм Боже!

(Докінчення зі стор. 2-гої)

інструменти і окремо не було вже співаків, — всі грали й співали. Ось капеля виходить на естраду і всі присутні радо й з захопленням вітають її появу. То ж всі навкруги українці, всі свої люди і ми, прихватники, почуваємо тут себе наче дома, десь у себе, на батьківщині.

„Встає хмара..."

почала свій виступ капеля, а у всіх присутніх горять очі, всі уважно слухають, мертва тиша навкруги і тільки чути бандури, що переграваються переходи. О, це вже тепер цілком оформлений, певний себе музично - хоровий ансамбль! Пісню за піснею співає капеля і в кожній пісні сольо співає новий співак. Мінський, Цюра, Погорілий, Садовий, Назаренко, Ольховий, Любинський... Та нащо їх перелічувати? Кожен з капелян є в якійсь пісні соліст! Але разом з тим нові пісні включила капеля у свій репертуар, які яскраво визначили новий напрямок в їх роботі. Інші слова, інші мотиви звучать тепер з естради... І наче стверджуючи цю думку, співають капеляни:

„Бились хлопці Хустові
на славу,
Полягли в нерівному бою
За свою омріяну державу,
Січову воленьку свою."

Капеля знайшла свій шлях, вона сама, як оті Хустовські хлопці, своїми мистецькими засобами бореться

„...За свою омріяну державу!"

Складне й тяжке завдання доброхіть капеляни взяли на свої плечі. То ж мусять вони передати там, в країні Свободи, американському народові, за що боролись і борються на Україні, передати це так, щоб вільний американський нарід сказав: „ми знаємо, що то є Свобода, тому у вашій боротьбі ми з вами українці, мо допоможено вам т а к и мати

„...свою омріяну державу!"

А з естради, наче відповідь на наші думки і побажання, капеляни співали:

„Гей прийде пора і година
розплати
На ворога нагло впаде
З мільйонами встане і в
Київ карати
Тютюнник з Сибіру прийде!"

Пісня закінчилась і встав середнього віку чоловік з зовсім сивим волоссям на голові та в супроводі двох жінок, що несли в руках квіти, підійшов до естради.

„Вся робітнича оселя від щирого серця дякує вам за концерт і просить прийняти цей маленький дарунок, — промовив чоловік. — Ми знаємо, що ви від'їзджаєте від нас і бажаємо вам щасливої дороги. Ми, що тут залишаємось, твердо знаємо, що в „годину розплати" як нам, так і „мільйонами, що прийдуть з Сибіру карати" потрібна буде допомога країни Свободи. Хай же наша пісня, наша рідна бандура прикладе нам дорогу до них. Щасти вам Боже!"

Керівник капелі взяв квіти, поклав на стілець, сам сів на своє місце і дав знак капелі.

„Вставай, народе!"

наче прощальний заповіт капелі, неслась до залі пісня і всі присутні відповідаючи на цей заклик встали як один чоловік, наче на присязі.

І ось тепер ми прочивали в „Свободі", що капеля прибула до Америки і „дати виступу устійнені". Ми добре знаємо, що капелянам багато гіркого хліба прийдеться й там з'їсти; знаємо, що не для втіхи й заробітку поїхали капеляни. Але в одному ми певні, що їхні концерти будуть величавим тріюмфом наших українських мистців.

Щасти ж їм Боже!

ЩО ПИШУТЬ?

ПРО ЧУДА В ПОЛЬЩІ.

(З листу, надісланого з Польщі 4/7 до родини в Асторії, Л. Ай.):

Доношу Вам, що у віддалі 25 миль, коло Соколова, одній дівчині на пасовиську під лісом обявилася Пречиста Діва. Упродовж десяти днів засипляла дівчина від 6 до 7 год. звечора і тоді над нею появлялася ясність з неба. У тому часі люди тисячами приходили на це місце, а були деякі й від нас.

Друге чудо сталося в Любліні. Там в катедрі обявилася Страдальна Богоматір і з її очей ллялися криваві сльози. Тисячі людей приїздять туди і при цій нагоді багато з них стає здоровими. Це не видумка, бо й туди їздили від нас люди і повернувши, кажуть, що це правда.

З інших справ хочу написати, що наш Івась дорібився настільки, що має корову й свиню і 12 курей, а його жінка працювала ціле літо при буряках і заробила сім кільограмів цукру. Зрештою поводиться нам як звичайно...

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Увага! Ню Йорк і околиця! Увага!

ПЕРШИЙ ОСІННИЙ БАЛЬ

влаштовує

Pvt. NICHOLAS MINUE Post 1260
АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕҐІОНУ

В НЕДІЛЮ, 2. ЖОВТНЯ 1949

В САЛІ СВ. ЮРІЯ
217 E. 6th St., New York City
Музика OLEY BROS.

Початок 7. ввечір. Вступ 85 цнт. з податком.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ЇЇ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 75 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двох частях. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

Замовлення слати:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИДАТНА ДО РІЗНОЇ РОБОТИ.—Ця машина, що її маємо перед собою, не тільки очищує залізничий шлях від бурьяну, але й копає одночасно рів, щоб до нього спливала вода. Знов землю змітає сніг зо шляху.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА (МОЛОДША), яка започаткувала своє існування 16. вересня б. р., приступає до спільної активної праці з громадою своїх батьків, себто громадою „старших" і з цьої нагоди кличе й запрошує усю американсько-українську прав. молодь міста Нюарку і околиці вступати в члени новозаснованої громади і брати живу участь в церковно-народній праці і цим виявити знання і силу нюарської молоді.

Цим запрошуємо теж українців, які прибули до нас із скитальщини, а вибір до вподоби є: можна належати до громади (молодшої) або (старшої), які однак на ділі творять одно тіло (православну парафію).

Зосібна запрошується любителів співу й театральних вистав. Починаються проби під проводом учителя, який в минулому здобув із своїм хором в контесті радійових програм, на яких виступали українські хори, найвище признання (в дарі срібна чаша). Цим учителем є п. Иосиф Буката. Запорука зі сторони учительської сили є, а тільки треба підсилити число членів, а успіх — певний.

Комітет Гром. Молодшої.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Буде 55-річний ювілей У. Н. Союзу в Бостоні.

Від довшого часу відділи 238 і 374 У. Н. Союзу інтензивно готовилися до великого свята в честь Батька Союзу. Треба було відбути кільканадцять нарад і зібрань, щоб усе потрібне звязати докупи, бо воно всюди так буває, що нераз люди дають себе на зібраннях обрати до комітету, а коли прийде пора доложити праці, тоді треба добре напроситися, хоч і так мала користь з того буває. Та завдяки тому, що в комітеті свята є наша молодь, вона допомагає нам довести справу до успішного кінця.

Як уже відомо, 55-річний ювілей має відбутися в нас у неділю, 16. жовтня. Для цієї цілі підобрано одну з найкращих заль, на передмістю Бостону, у дільниці Дорчестер, Масс.

Сподіємося, що на свято прийдуть солідарно передусім члени обох місцевих відділів з родинами, дальше усе місцеве громадянство, а з ним і сусідні відділи й громадяни. Це тому, що пошанувати Батька Союзу значить тільки, що пошанувати всі наші надбання на землі Вашинґтона, чи то на полі церковнім, шкільнім, або організаційнім. Завдяки допомозі У. Н. Союзу багато наших скитальників опинилося тепер в Америці. У святочному комітеті є теж члени з нової іміґрації, отже треба надіятися, що вона в цілости прибуде на свято. На чолі святочного комітету стоїть наш молодий, а вже загально знаний інженер Андрій Прохніцький, а це дає запоруку, що програма буде виведена дбайливо у подробицях. На головного промовця запрошено п. Дмитра Галичина, гол. секретаря У.Н.С., а по англійськи промовить до молоді головний радний У.Н.С., п. Іван Кокольський з Вунсакет. Запрошено теж представників стейту Масачусетс і міста Бостону. Концертову програму виконає Молодечий Хор місцевої української православної автокефальної церкви. У солоспівах виступить звісна вже оперова співачка, Люба Королишин.

Ціни квитків помірковані, а комітет закликає, щоб їх набувати наперед тому, що свято злучене з бенкетом, отже комітет мусить знати наперед число осіб для замовлення місць при столах. Підчас бенкету будуть співи й промови, а гратиме українська орхестра. Точні інформації подані в оголошенні у „Свободі". До побаченя на святі 16. жовтня!

За Святочний Комітет:
М. Давискиба,
гол. радний У. Н. С.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З похорону $100 на політичну працю УКК.

Дня 17 серпня 1949 року в Нюарку, Н. Дж. упокоїлася в Бозі бл. п. Анна Брик, дружина п. Гната Брика. Дня 20-го серпня, з участю різних представників і приятелів відбувся величавий похорон покійної з церкви св. Івана Хрестителя. Тлінні останки покійної зложено на цвинтарі Святого Гробу.

Покійна Анна народилася 17 серпня 1891 р. в місті Радехові. До Америки приїхала 1911 р., а в 1916 році одружилася з п. Гнатом Бриком в Нюарку. Покійна Анна була спокійної вдачі й щира українська патріотка. Працювала й складала чимало жертв на різні українські потреби, як церковні, так і народні. Оставила свого мужа Гната й його рідного брата Олексія. Могилу Покійної Анни вкрили стоси квітів і вінців від товариств, рідні й приятелв. Але найкращим вінцем вшанували Покійну Анну ті, що зложили $100 на Український Конгресовий Комітет в Америці. Цей вінець цвистиме й невянути предовгі роки. На цвинтарі попросив наш український погребовий п. Мирон Литвин в імени вдівця, що приїхали всі присутні на скромну перекуску до Української Централі. При перекусці п. Т. Каськів виголосив теплу промову про заслуги Покійної, подякував всім гостям за участь в похороні й попросив зложити жертви на Український Конґресовий Комітет.

Жертви на невянучий вінець зложили слідуючі добродії: Гнат Брик $13.50; Олександер Брик $10; Т. Каськів $5; М. М. Мацяк $5; по $2: М. Сокалюк, В. Ґвязда, П. К. Кацапир, З. О. Химій, А. Химій, М. Кіней, В. Шавала, І. Дибайло; Н. Т. Штандера $1.50; по $1: В. Салабун, К. Бенет, Ф. Олійник, М. Олійник, А. Олійник, М. Кул, К. Співак, С. Ожиївський, М. Лиховид, А. Вусатий, М. Гладка, П. Михевич, Я. Керетанський, Я. Маріюс, С. Мандик, А. Климчук, В. Костів, М. Мохналь, К. Мисик, М. Покер, М. Шавала, П. Цап, В. Лісковіч, Г. Коніцький, Е. Лійо, Г. Ґураль, А. Куций, М. Равецька, П. Слободюк, Р. Калакура, Г. Матляк, М. Банах, А. Клапій, П. Паращук, Т. Скебінська, П. М. Стець, А. Ганчар, Ю. Ґулька, М. Вусатий, В. Телув, С. Галко, М. Чорняховський, Е. Лисик, Ф. Бабич, М. Вусатий, В. Шинкарук, В. Ерт, А. Зілінська, І. Олещук. Решта дрібними.

Всім жертводавцям щира дяка.

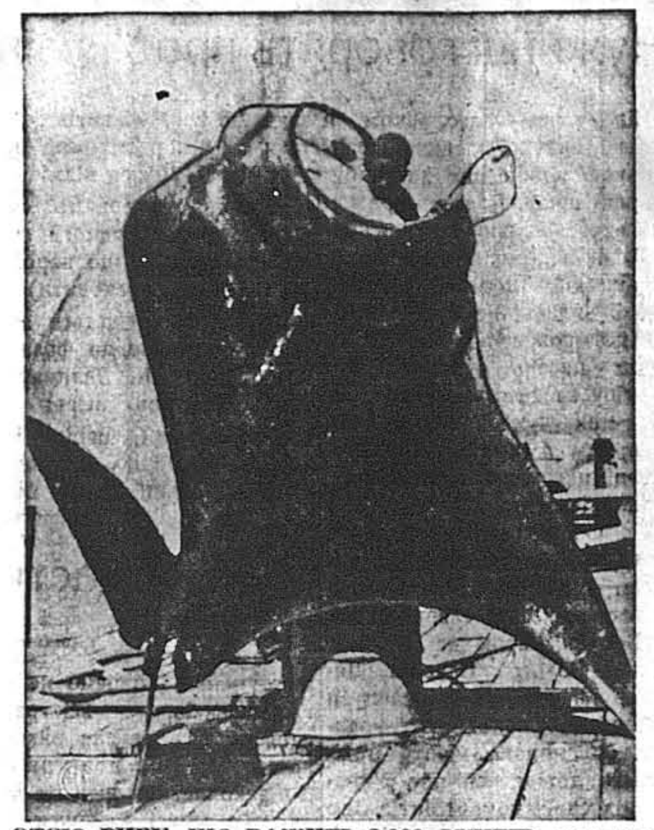
Присутний.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

У допомогу скитальцям.

В Шікаґо Ліґа Американців Українського Походження створила при Домі У. Н. Союзу Переселенчий Осередок, де знаходять тимчасове приміщення скитальці, що прибувають до нашої громади і де вони завдяки жертвенности громадянства дістають теж харчі й поміч в шуканні за працею. Є у нас ще й друге пристановище для скитальців, а це в галях при укр. православній церкві св. Володимира. Теж і цю акцію допомоги скитальцям, ведену так щиро парохіяльним урядом та о. О. Мициком, наш загал щиро попирає. Прийшлося одначе і тут створити Переселенчий Осередок, бо праці було забагато й треба було більше людей до помочі та збирання жертв, бо кошти втримання скитальців виносили $50 денно. Ще згадаємо, що там приміщується головно скитальців-наддніпряніців, патріотичних людей і свідомих, що пізнати хочби по цьому, що вони вже взялися до заложення відділу У. Н. Союзу. Справа дальшої допомоги тим скитальцям, як і тим, що далі прибуватимуть, стала такою важною, що Переселенчий Осередок при церкві св. Володимира рішився за згодою парохіяльного уряду скликати на неділю 2 жовтня масове віче до церковної галі (22 Вест Кортес Стріт), як це було подано в оголошеннях. На цьому вічу буде обговорена дуже важна справа купівлі дому для приміщення скитальців. На вічу будуть обговорені теж інші справи, звязані з переселенчою акцією і тому побажане та конечне, щоб у ньому взяло участь якнайбільше наших свідомих громадян.

А.

ОТСЮ РИБУ, ЩО ВАЖИТЬ 2,000 ФУНТІВ, зловлено в заливі ріки Міссисіпі. Хлопчина подивляє не тільки рот цього великана, але зацікавлений теж тим, скільки треба людей, щоб її нараз зісти.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Гайнцелман" до порту в Бостоні в суботу, дня 1-го жовтня:

Андруховський Микола, Ксеня, Антін, Дмитро; Базарко Іван, Наталія, Нестор, Володимир; Болонний Михайло, Анна, Володимир, Марія; Чолик Григорій; Кереш Ксеня; Грод Іван, Юлія, Осип, Іван; Гайнус Юрій, Станислава, Степан; Ганиченко Іван, Галина; Івасівка Володимир; Яхницька Марія; Якимець Клявс, Євгенія, Валерія; Якими Володимир, Параня, Ярослав; Дармохвал Володимир, Ольга, Микола, Марта; Косюк Василь; Кухарський Михайло, Анна, Марія; Кушнірук Семен; Кутна Любомира, Ростислав; Куця Петро, Текля, Олександра, Мирон, Ольга, Володимир; Леньо Осип, Марія; Маляр Павло, Мирослава, Надія; Міщук Василь; Мисюк Іван, Стефанія; Охрин Іван, Марія, Андрій; Прядка Іван, Ольга, Микола, Михайло; Присяжний Микола, Каролина, Євстахія, Анна, Іван; Розум Лаврентій, Марія, Михайло; Риґар Ольга; Шеванова Анна; Стахів Павло, Ольга, Антоніна; Стецюк Андрій; Вахула Олекса, Параска, Василь, Роман; Альфавицький Петро, Пелагія, Євфрозина, Роман, Катерина; Барановський Роман, Стефанія, Віра, Юрій; Белей Теодор, Лідія, Богдан, Ірина; Білий Петро, Галина, Ярослав; Борківський Степан, Марія, Казимира, Роман; Крізак Аґлая; Чорнобрива Євгенія; Дороховський Федір; Филипович Корнило, Марія; Галамай Володимир, Павлина, Люба; Гладкий Ярослав; Грушка Мирослав; Гусак Мирон, Марія, Ірина, Любов; Яцечко Петро, Татяна, Ерика; Якимишин Василь, Марія, Василь; Ясінський Яків, Ева, Роман; Клепахівський Константин, Марія; Коноплів Іван, Татяна, Микола, Володимир, Анна; Копистинський Олександер; Квочак Федір, Аспасія; Кириченко Віктор, Мотря, Іван, Петро; Маґац Василь, Евфрозина, Василь; Малиновський Кирило, Татяна; Макаренко Севастіян, Ольга, Володимир, Надія, Люба, Анатолій; Монтик Михайло; Михайлюк Юліян, Ольга, Богдан; Навальківський Степан; Назаревич Осип, Вероніка; Новицький Володислав, Анастазія, Богдан; Оберишин Микола; Паливода Олександер, Варвара, Марія; Павлюк Василь, Ольга, Марія; Плаксій Андрій, Катерина, Марія; Пилипяк Роман, Катерина, Богдан; Середа Теофіль, Софія, Наталія, Ляриса; Скальський Михайло, Катерина; Сокіл Дмитро, Євдокія; Стахів Василь, Катерина, Роман, Мирослав, Володимир, Стефанія, Мирон; Шинкас Марія; Васько Петро, Вельничук Олександер, Аврора; Закорчений Михайло, Станислав, Тарас, Богдан; Завадський Дмитро, Параскевія; Журан Петро; Зубен Анастазія; Жиляк Захарій, Юстина, Люба.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

Продовження зі стор. 2-гої).

„Захист" негайно подавався і зтероризований робився сексотом або одержував нову статтю і новий термін до концтабору чи в потойбічний світ...

„Коли ви не бажаєте співробітничать в НКВД, то таким чином ви, як і раніш до свого ув'язнення, залишаетесь з настроєм ворожим до Совєтської влади і тим самим вилучаете себе з „щасливого соціялістичного суспільства"... А раз так, то ваше місце, громадянине „контррику" там, де перековують душі людські стільки разів, поки вони не перекуються по схемі НКВД, або не загинуть од каторжної праці і тюремного режиму".

Але це вже останнє митарство. А поки що дозвольте розказать вам про одне з митарств, яке довелось перенести двом ,мінусникам": „Мінус 25" і „мінус 40"... Наступала вже майже повна весна й було так тепло, що наші мінусники порішили знайти собі приміщення для нічних годин у кущах міського саду. Ранком вони вилазили зі своїх нір і йшли на базар, де можна було провести якийсь час, щось заробити випадковою роботою і поживиться якимсь шматком хліба. В масі міських громадян та приїзджих колгоспників можна було прокрутиться до півдня, а решту до вечора провести денебудь у саду або над річкою за ловлею риби.

Але, коли до них донеслась чутка, що завтра почнуться облави по місту та його околицях, наші мінусники порішили із саду перебратися на старе міське кладовище, розруйноване революцією та наступними роками колективізації. Хоч подекуди ще росли на ньому кущі старих дерев та вишняку, але хрести та огорожа майже вся вже була понівечена, дерев'яні частини їх попалені „щасливими" громадянами із сусідніх із кладовищем кварталів, худоба безборонно бродила по ньому, мов на вигоні, підлітки добивали останні уцілілі кам'яні монументи. Тільки в одному кутку кладовища стояло ще декілька склепів, доживаючи свої останні часи. Все, що можна було взяти з них, було вже забране. Лише в льохах ще стояло декілька металевих домовин, наповнених сухими пожовклими кістяками покійників, похованих у 19 столітті. Можна було викидати з них оці кістяки і, прикрившись віком домовини, так сяк перебувати декілька ночей. Але коли пізно вечером наші нещасні мінусники спустились у могилу і при світлі сірників почали піднімати віко першої домовини, як враз несподівано відкрилась друга домовина, блиснув кишеньковий ліхтарик і вискочив із неї молодий урка років 20-25. Мінусники наші остовпіли й завмерли на місці, волосся заворушилось у них на головах, ноги приросли до землі, страшний жах холодними комашками поповз по їхніх спинах. Але страшний „дух" ураз закричав людським хриплим голоссом, показуючи їм дуло нагану:

—А ну, фраєри, латата звідціля, а то зі мною жарти кепські!

(Кінець буде.)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 2. жовтня, зараз по Сл. Божій, в сали парафіяльній. Кожний член має привести нового члена на ці збори. Є дуже важна справа до полагодження тому просимо всіх членів прийти і обговорити цю справу. — Уряд.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА СТУДІЯ В НЮ ЙОРКУ!
Професор
РОМАН САВИЦЬКИЙ
пiяніст-педагог
оголошує вписи початкуючих і заавансованих учнів до своєї Студії в Ню Йорку.
Відкриття Студії залежатиме від кількости вписаних учнів.
Письмові зголошення слати на адресу:
РОМАН САВИЦЬКИЙ,
427 Pine Street,
Philadelphia, Pa.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ---- $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y
Tel. MElrose 5-6577

БЕЗПЛАТНА ПРОБА
на ревматичні болі
АРТРИТИЧНІ
Коли Ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на ці незначні мускулярні недомагання й болі, злучені з ревматизмом і вапненням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт. Його вживають тисячі людей впродовж 25 років.
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ
Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛИЧ Ж. Коли не будете вдоволені палiятивною — часовою — полекшою, зверніть нам решту й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішліть лише негайно Ваше імя й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5,
2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН СВІТА
ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ
Продажа різних бизнесів, домів, фарм, та різного роду асекурацій.
WESSON & BARTKIW
Steamship Agency
AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD
ПЕТРО БАРТКІВ
REAL ESTATE & INSURANCE BROKER; NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-8284. New York 3, N. Y.

БАМ-БІМ, ЗАГОРІВСЯ КИЦИН ДІМ!
ЗРОБІТЬ ВАШІЙ ДИТИНІ ПОДАРУНОК З ЦЕЇ ПРЕКРАСНОЇ КНИЖЕЧКИ!
8 сторінок багатобарвних малюнків до народних слів приготовив артист-маляр О. СУДОМИРА.
Під кожним малюнком артистичні підписи великими літерами. В тексті теж ноти до пісеньки „Бам-Бім!" Видавництво „Нашим Дітям" в Европі. Ціна тільки 75 цнт.
Замовлення разом з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, (81-83 Grandt St.), Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2187. Спостерігач з даху.

Коли Джена з вдячністю клепала свого спасителя Справл повернувся з погонню. „Ось вона!" — закликав він... ...і сторожа швидко окружила Джену й Тікара. Але з даху над ними приглядалися цьому бистрі очі... ...саме тоді, коли сторожа окружала Джену.

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.
ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній почті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країв.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА.
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.